

עטרת שלום

עלון שבועי שיע"י מוסדות קאמרגא בארה"ק – בגשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
רח' ארזי הבירה 48 ירושלים
פרשת נצבים ולך

בס"ד, עש"ק פרשת נצוי'
כ"ד אלול תשע"א – שנה ב' גליון פ"ט

זמני הדלקת הנרות ומוצ"ש

הרה"ג מוצ"ש ר"ת	ירושלים	בני ברק	ניו יורק	מונטריאל
7:51	7:10	5:59		
7:48	7:12	6:14		
8:03	7:31	6:34		
8:04	7:32	6:35		

נא לשמור על קדושת הגליון

עטרת ראשנו

דברי תורה מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

וְשַׁבְתָּ עַד הוֹי"ה אֱלֹהֶיךָ וְשָׁמַעְתָּ בְּקוֹלִי כְּכֹל אֲשֶׁר אֲנִי מִצְוֶה הַיּוֹם וּבְנִיךָ בְּכֹל לְבָבְךָ וּבְכֹל נַפְשְׁךָ. וְשָׁב הוֹי"ה אֱלֹהֶיךָ וּגְו' (ל ב-ג).

הראשון, ולכן בתשרי שנברא העולם, חזר הדבר לקדמותו עיי"ש. וא"כ ראש השנה שהוא גם עכשיו ראשית הבריאה של השנה החדשה, ובפרט שנחשב כמו קודם חטא אדה"ר, וא"כ הוא ראשית ושורש המחשבה שאין מגיע לשם שום פגם וחטא, ולכן נקבע בדוקא ליום זה לתשובה, כי היום הזה שהוא ראשית ושורש המחשבה מסוגל לעשות תשובה בשלימות הגמור, כמו שביאר מרן הבעש"ט הקדוש זי"ע.

ואז יהיה 'אתם נצבים היום' שהוא יומא דראש השנה כמבואר בזה"ק (ח"ב לכו:), 'כלכם' בני' מ"ה אדנ"י היינו שיהיה היחוד קודשא ב"ה ושכינתיה בשלימות בכל קומתם. וגם כשכולם יעשו תשובה בשלימות, אז יהיו 'כלכם' כולם שווה בלי שום חילוק מדריגות בין 'ראשיכם' וכו' לבין 'חוטב עציך', כי כולם יהיו שווה בקומה אחד שלימה 'לפני הוי"ה אלהיכם' ביומא דראש השנה.

הקב"ה יעזור שנוכה לעשות תשובה בשלימות, וכתיבה וחתימה טובה לכל אחד ואחד, וישועת הפרט והכלל בביאת גואל צדק בב"א.

(רעוא דרעוין תש"ע לפ"ק)

מכל מקום הרי זה היה מחמת רוח שטות שנכנס בו כמו שביארנו, אבל מחשבתו האמיתי לא נפגם, וא"כ יש לו עוד ג"כ תקנה בעושה תשובה בכוונה ומחשבה.

ולפי זה יש לומר 'ושבת עד הוי"ה אלהיך' היינו שצריך האדם לשוב רק 'עד הוי"ה אלהיך' בחינת י"ה שהוא בחינת מחשבה, כי לשם אינו מגיע פגם מהתחנתים, רק צריך לשוב על דיבור ומעשה בחינת ו"ה.

ולזה אמרה תורה, מאיזה כוח יוכל האדם לעשות תשובה בשלימות, עיי' 'ושב הוי"ה אלהיך' בכוח המחשבה שאינו נפגמת מעוונות שעובר, ועיי"ז יוכל האדם לעשות תשובה על דיבור ומעשה שלו כנ"ל.

ולפי זה יובן ג"כ מה שאיתא במסכת ראש השנה (פ"א מ"ב) בראש השנה כל באי העולם עוברים לפניו כבני מרון, וכן איתא בתוספתא (ר"ה ב) הכל נדונים בראש השנה. והנה כבר עמדו הראשונים (עיי' בר"ן שם) במעם הדבר מדוע דוקא יום א' בתשרי נקבע כיום הדין.

אבל לפי כל זה יש ליתן מעם למה נקבע יום הדין ותשובה בא' תשרי ראש השנה, משום שראש וראשית הבריאה הוא בחינת מחשבה, ובפרט לפי מה שמבואר ממרן האריז"ל (פרי עץ חיים שער ראש השנה פ"א) שכל הדברים חוזרים בכל השנה למציאות

הנראה לומר, דהנה ידוע (זוה"ק ח"ג פג. שער הגלגלים הקדמה טו) שצריכים לקיים את כל התרי"ג מצוות במחשבה דיבור ומעשה, שכל השלשה דברים האלו הם חלקי המצוות.

אבל ח"ו בהיפוך כשחוטא, אז נחשב לעבירה רק מה שפגם בדיבור ומעשה, אבל על מחשבת עבירה לא נחשב לו לעבירה, כי אין עבירה פוגם במחשבה, כמו שאומרים חז"ל (קידושין לט:): מחשבה רעה אין הקדוש ברוך הוא מצרפה למעשה. ומעם הדבר הוא משום דאמרו חז"ל (סוטה ג.) אין אדם עובר עבירה אלא אם כן נכנס בו רוח שטות. היינו שאע"פ שהאדם חוטא וחושב מחשבה רעה לעבור ח"ו על מצות השם, מכל מקום אינו חושב במחשבתו האמיתי, שהוא השכל והדעת הישר שנתן הקב"ה להאדם, רק חושבו ברוח שטות שנכנס בו.

והנה זה מבואר ממרן אלהי הבעש"ט הקדוש זי"ע (בעש"ט עה"ת כי תשא בממ"ח אות טו), דכשארם חוטא בשוגג בלא דעת, אז יש לו תקנה כשעושה תשובה בכוונה, שנותן בו דעת להעלותו. כי עיי' שלא פגם במחשבתו לכן יש לו הכוח לתקן בתשובתו במחשבה, וא"כ יש לומר שגם אם האדם עבר ח"ו במזיד על אחת ממצוות הוי"ה,

הננו להודיע לקהל הקודש מתפללי ולומדי בית מדרשינו זמני הסליחות

סליחות מוצ"ש בשעה 12:30 ~ סליחות עד ר"ה בשעה 7:30 ~ סליחות ערב ר"ה בשעה 6:00 ~ סליחות עשי"ת בשעה 7:15

הגבאים

עשרת חכמים

עיונים וביאורים מרבתינו ז"ע

מצות שם"ה מצות תשובה נרמז באות ת' של 'ובתך' (שמות כ.י. שהכת"ר מצות הם נגד כת"ר אותיות של עשרת הדברות).

לקשר עצמו עם האותיות, ולהעלותן במחשבה עד מחשבה עליונה, ואז מעלה על ידי תשובה את בחינות אות תי"ו [בסוד שובה ת'] שנתלבש במקום כיעור, בחיות של עבירה, ועל ידי תשובה מעלה, עד שמהפך אל חיות אלהות, לתורה ולמצוה, יראה אהבה, כי מעלה אהבות ויראות הגרועים אל הקדושה.

וזה שרמזו מרן [הבעש"ט הקדוש] במשל, המבואר במצוה שילוח ממאים (בספרו 'אוצר החיים' מצוה שם"ג), כשנכנסו לפני ולפנים, או רואה שלא היה כלל חומות ומסכים, אלא הכל גנות ופרדסים. כי כשנפול לאהבה רעה, הוא באה לפתוח לו שיבוא לאהבת השם, ואם היה הרשע כשכלו בו עור בו באהבה עזה לעבירה, היה מהפך זה על ידי יראה תתאה, שמצמצם עצמו עליו להפכו לאהבה עליונה, ובניקל לו להשגה גדולה ברגע אחד, להשגות רוח הקדוש, על ידי התדבקות עצמו אל שורש אהבה והתענוג.

וכשעושה תשובה, עיקר להעלות אות תי"ו שפגם בה אל שורשה, כמאמר הנביא 'וא"ת אשיב אל לבי' (איכה ג. כא), שיכוין על ידי תשובתו, להעלות ולהכיר מדריגה התחתונה שבמלכות שהוא אות תי"ו, עם זי"ן מדריגות שלה, אל אות אל"ף פלא עליון. כידוע מדברי מרן אלקי [הבעש"ט הקדוש] עיין תולדות (פ' אחרי וקדח) שמעתי ממורי, כי תיקן בעלי תשובה, עיקר על ידי גדולי הדור, להעלותו ולקשרו בשורשו.

ועיין תולדות בשלח, שמעתי ממורי, כי יש בחינות הנקרא 'דרך' [מספר] שם ס"ג קס"א, אשר משם ניוונון אפילו הרשעים, כי עד שם אינו מגיע פגם וחטא בני אדם, ועל זה נאמר 'אם תרשע מזה תפעל לו' (עפ"י הפסוק באיוב לה. ו), ולכך תשובה מהני, וברגע שעולה על לבו לעשות תשובה, עולה עד שם, כי שם לא הגיע פגם החטא, אם חטא בונות לא מתעורר שם רק בחינות אהבה, רק למטה עשה רשימות רעות על ידי חטאו, כי הגשים האהבה בדבר מאוס ומלוכלך, וכשעושה תשובה עושה רשימות טובות, וניתקן הכל, כי העלה המדריגות עד הבינה [בחינת שמות ס"ג קס"א], ושם על ידי חטאו עשה רושם של אהבה טובה, ולכן (וימא פו:) ודונות נעשין זכיות ממש. ובוה תבין מצוה זאת, עם רמזותה באות ת', תי"ו תחיה (שבת נה.).

(אוצר החיים' מרבינו יצחק אייזיק מקאמראנא)

בכונן ה'תק"ה תורה וה'תק"ה יתחזר יהי, וא"ו תשוב לגבי היא אחרונה, מעשה.

וכי מקמה מינין אית תשובה, אית דאיהו דשע גמור, ומתקרט ומנהג עליוהו, ולבתר פן לא עבד לא טב וקלא ביש, לקא ונדאי ומחול ליה קודשא בריה דא, אכל לא דייקה לתשובה עלאה. אבל אית בר נש לקבת דייחוב סחטאי, אזיל בדרה מצוה, ומתעסק בכל כחו בדיחולו ודחילו דקודשא בריה דא. דא זכי לתשובה תתאה הא תתאה, ואית בר נש לקבת דמתקרט מחובי, ויעביד תשובה, מתעסק באורייתא בדיחולו ודחילו דקודשא בריה דא, וקלא על מנת לקבל פקס, דא זכי לאות וא"ו, ואיהו פן יהי, ועל שמייה אתקרי בינה, ודא גרים דתשוב וא"ו לגבי היא.

ידוע (מאר עינים פ' בראשית ופנחס) מדברי מרן אלקי הבעש"ט נבג"מ על פסוק 'משגיח מן החלונות' (שה"ש ב ט) שהבורא ב"ה מצמצם יראתו, מלכות שמים, על האדם שהולך לעבור עבירה בסתר, שכל שעה נדמה לו ומתיירא שלא יראנו אדם, ומדמה בדעתו ומתיירא כאלו אחד רואהו, ועל ידי זה נופלת עליו היראה כאלו אחד רואהו, מפני שכל הקדושה מסתלקין בעת החטא.

אבל מלכות שמים שהוא בגלות, בהכרח מתלבשת בכל הבחינות, כמעט 'חטא' שיש בו אלף, שא"לופו של עולם מתלבש שם, דאם יסלק חיותו, יהיה כלא היה, ובוה קורין אותו המלאכים מלך עלוב (פרקי היכולות פ"ח אות ד. ובתומר דבורה פ"א). והאדם העובר עבירה, אינו יודע שהיראה עליונה מצמצמת עצמה, וניפרדת מדודה, כדי שישב ויפרוש מעבירה, מחמת גודל רחמנות על האדם מצמצם עצמו כביכול לשפלות כוה.

ושמעתי ממורי [הבעש"ט הקדוש] [תולדות י"ו יצא, ובסוף ספרו] כי אל"ף, הוא סוד א"לופו של עולם ממיר וגניז בגויה, ואות ב"ה הוא שני אלפין, עד אות תי"ו ארבע מאות אלפין, ושורש אותיות התורה שקרוב יותר אל חיות אלהות הוא אות אל"ף, ואחר כך יורד והולך, ומתלבש זה בוה, ונתרחק מן החיות, עד אות תי"ו שהוא מלכות שכמלכות, שמתלבש תוך מחשבות רעות וזרות.

וכאשר יתן לבו על גלות השכינה, שיהיה ניצוץ השכינה מתלבש תוך כיעור ודבר מאוס כוה, יתחרר חרדה גדולה, ואז 'יתפרדו כל פעלי און' (תהלים צב. י), ונתברר ניצוץ הקדוש, ונתחבר למעלה אל החיות, והוא גאולה מהשכינה, תשוב ה"א,

מצות עשה על החוטא שישב ויתורה חטאיו בעת שנתנחם ומתחרט עליהם, שנאמר 'איש או אשה כי יעשו מכל חמאת האדם. והתודו את חמאתם אשר עשו' (במדבר ה.ו):

מדיני המצוה התשובה הוא עיבות החטא, ויתחרט ויתמרמר על עונותיו (רמב"ם הלכות תשובה פ"ב ה"ב), והחרטה והמרירות בכביה (שם ה"ד) יהיה כל כך, עד שיעיד עליו ויצר בראשית שלא יעשה עוד עבירה זאת (שם ה"ב).

ואח"כ יתורה עליו (שם), וסדר הודו, רבוננו של עולם, רבון כל העולמים, חמאתי לך, והרע בעיניך עשיתי, וברעה רעה הייתי עומד, ובדרך רחוקה הייתי מהלך, והריני שב ומתחרט מהם, והלואי שלא עשיתי, ומה שעשיתי לא אעשה עוד לעולם, אנא אדני חמאתי עויתי פשעתי מלפניך, יהי רצון אדני אלהי ואלהי אבותי, שתכפר לי על כל פשעי, ותמחול לי על כל עונותי, ותסלח לי על כל חמאותי, שחמאתי ושעויתי ושפשעתי לפניך, מיום שנברא אדם הראשון עד היום הזה, בכל הגלגולים שהייתי, בין שחמאתי באסורי תורה, ובין שחמאתי בדברי סופרים ותקנותיהן וסינייהם ומנהגותיהם, כי אתה הוא הרוצה בתשובת רשעים, סולח ומחול.

והתשובה, ויום הכיפורים, מכפרין על כל עבירות, אפילו רשע גמור כל ימיו, ועשה תשובה, אין מזכירין לו רשעו (שם פ"א ה"ג), וגם מיתה מכפרת (שם ה"ד), ובלבד בתשובה שלימה:

משרשי המצוה מבואר היטב בכל ספרי יראים, ובוזרה, ובכתבי מרן האר"י, ואעתיק הצורך לעניינינו, (זה"ק ח"ג קכב). כל מאן דתור דתיבתא, פאלו תור אות ה"א לאות וא"ו, וקאשתלים ביה יהויה. ודא איהו תשובה, תשוב היא לאות וא"ו. דאות ה"א ודאי איהו ודוי דקריים. דהא מה דפגים לעילא, אתקין ליה, ובמאי בתשובה.

ותשובה דא אתקריאת חיים, ואיהו הקל דנפק ועאל פקומא דבר נש, על כל מוצא פי יהוה יתיה האדם (דברים ח. ג). והיא על רישיה דבר נש. וכד האי שריא על ישרא, לית לון לא יגיעה וקלא שעבוד ממלכות. יוד דקאה, על רישיה דבר נש, ומנהג ייעול דחילו לקבא דבר נש, למדחל מקודשא בריה דא. היא אהבה על רישיה דבר נש, ומניה עאל דחילו דקודשא בריה דא. וא"ו איהו על רישיה דבר נש, ומניה ייעול על פומא דבר נש מלולין לאולפא באורייתא. ובהאי דיהא

שולחן הטהור

לקט הלכות מספר 'שולחן הטהור' וזר זהב' לרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא זי"ע

חיוב הנחת תפילין ר"ת. סימן לד' (וג')

רבינו האריך בזר זהב (סק"א) בענין חיוב הנחת תפילין ר"ת, ומקדים להביא את סדר השתלשלות וקביעת הפסק הלכה לדורות, ונביא בעזה"ת בכל גליון ענין אחד מדבריו.

ענף אחד בכללי תורה שבע"פ (המשך)

כהלכה היו עושין, דהיינו שהיו מודים ב"ה שב"ש אין בהם ממזרות ועושין כהלכה ונשאו נשים זה מזה ועשו טהרות זה על זה, 'וחד אמר אלו כהלכתן ואלו כהלכתן', שכל אחד נהג כהלכתו ולא נשאו נשים של ב"ש הפסולות לדעתן וכן לא עשו טהרות זה על זה, ועל זה פריך הגמרא 'ממזרות בנתיים ואת אמרת הכין', פירוש לסברתך שכל אחד החזיק בהלכה שלו ואנן תנן האמת והשלום אהבו שנשאו נשים זה מזה ועשו טהרות זה על זה וכיון דאמרת אלו כהלכתן ואלו כהלכתן ממזרת בנתיים, דבשלמא למאן דאמר אלו ואלו כהלכה היו עושין ושניהם מודים שכל אחד עושה כהלכה אין כאן ממזרות כלל אבל לדידך ממזרות יש כאן, ומשני 'המקום משמר ולא אירע מעשה מעולם', זהו פירוש הברור בירושלמי מתוק וערב לחיך.

וכיון דאיפסק הלכה ששני בתי דינים כל אחד עושה כהוראתו מן התורה, בודאי שאין כאן ממזרות, וכל פילפול של הבבלי 'דמודעי להו' הולך על סברת מ"ד דאמר 'אלו כהלכתן ואלו כהלכתן', וכבר נדחה דברים אלו במאי דפסקינן ששני בתי דינים מוריין ועושין כמעשיהם הלכה למעשה מן התורה, דר' יוחנן סובר עשו ועשו כשמואל, דרב סבר דלא עשו סבר שכל אחד החזיק כסברתו, ור' יוחנן ושמואל דסברי שכל אחד מודה שחבירו יפה הורה ואין כאן ממזרות סברי דעשו ועשו בית שמאי, ודוק היטב ודי בזה:

וכיון שכן מכל שכן בתפילין שכל אחד מודה שבית דין השני מניחים תפילין כשירים, ושניהם שם תפילין כשרים עליהם:

~~~~ מסגרת השלחן ~~~~

סאה, אלא מקוה שלם היה בצדה, ומי השוקת מתערבים בו דרך נקב כשפופרת], ושלחו בית שמאי ופחתוה, שבית שמאי אומרים, עד שיפחת רבה [אפילו יש בנקב כשפופרת הנאד, לעולם תורת כלי עליה עד שתשבר רובה].

ובירושלמי (יבמות פ"א ה"ו) מוכח כדברינו, 'אמר רבי אלעזר אעפ"י שנחלקו ב"ש וב"ה בצרות הבת מודין היו שאין הולד ממזר, שאין ממזר אלא מאשה שהיא אסורה עליו איסור ערוה וחייבין עליה כרת', והפירוש אמיתי שכאן אין ערוה ואין כרת שכל אחד מודה שחבירו יפה עשה, לא נמנעו ב"ה מלישא נשים מב"ש, 'ממזרות בנתיים ואת אמרת הכין, רבי הילא בשם ר' יוחנן אלו ואלו כהלכה הן עושין', כמו שפרשתי, שכל אחד מודה לחבירו שהוראה שלו אמת וכהלכה, אם כן אין כאן ממזרות, ומקשה 'אם כהלכה הם עושין' וכל אחד מודה שחבירו עשה כדת וכהלכה 'בדא תנינן (מקואות פ"ד מ"ה)*' שלחו ב"ש ופחתוה שב"ש אומרים עד שיפחות רובה', פירוש דקשה להו אם אלו ואלו מודים שכל אחד עושה כדת וכהלכה, והעושים על פיהם כדת וכהלכה, למה שלחו ליפחות את השוקת הרי ב"ש מודים שכל העושים עפ"י הוראת ב"ה יפה עושים, והם בעצמם לא יטבלו בשוקת, אבל למה להם למנוע להמון ישראל מלעשות כהוראת ב"ה שהוא כדת וכהלכה, ומתריץ 'אמר רבי יוסי בר אבין עד שלא בא מעשה אצל ב"ה היו ב"ש נוגעין בה, משבא מעשה אצל ב"ה לא היו ב"ש נוגעין בה', דהיינו עד שלא הורו ב"ה הלכה למעשה היו ב"ש נוגעין לבטל מי שינהוג כדברי ב"ה, אבל משהורו ב"ה הלכה למעשה לא היו נוגעין בה עוד, ומעשה דשוקת עדיין ב"ה לא הורו הלכה למעשה אלא שהמון ישראל עשו מדעת עצמן ולכך נגעו בה, 'אמר ר' אבא מרי יאות מה תנינן טמאו טהרות למפרע לא מכאן ולהבא', פירוש, אחר שפסקו ב"ה הלכה למעשה לא טמאו עוד, ר' יוסי בר אבין אמר רב ושמואל חד אמר אלו ואלו

א. וז"ל המשנה ורע"ב שם: אמר רבי יהודה בן בתירא, מעשה בשקת יהוא שהיתה בירושלים, והיתה נקבה כשפופרת הנוד, והיו כל הטהרות שבירושלים נעשות על גבה, [שמתבילים בתוכה ועושים טהרות, ולא היה בשוקת ארבעים

עטרת תפארת

עבודות וסיפורים מרבותינו זי"ע

בכל יום סעודה עם המקורבים שלו, ואז לא דיבר אפילו עם אנשי ביתו מאומה עד יום י"ג מדות אחר התפלה, ואז ציוה לעשות סעודה.

ובתוך הסעודה אמר, כעת אספר לכם מה שאירע לי. שתהילה לאל, שמיד בסליחות יום ראשון, אני כבר מובטח על כל השנה, וכל שאר התפילות אח"כ הוא עבור העולם, והנה השנה תיכף כשעמדתי לומר סליחות לא נתקבלה תפילתי, ושאלו אותי: אתה מליץ עבור העולם, אפילו אלו שבמקומות הרחוקים, כמובן בטענה שהמה כולם כתינוקות שנשבו בין הנכרים, ובסמריא יש איש צדיק אמת, ואתה אומר שיכולים להתפלל בדביקות בלא אבנים ולבנים, עד שהיום תהלה לאל קבלו תפילתי לרצון.

כתבי שם

אחר המוציא, היה מנהגו משנה לשנה, לומר מי המה המליצי יושר של זו השנה, וכמוהו הרבה ענינים, שאין דרכי להעלות אותם על הכתב, מטעם הכמוס אצלי.

והנה כל בני ביתו שליט"א, וגם כל החסידים, היו מצפים על זו השעה, לשמוע מפיו הקדוש גדולות ונפלאות, כמו בכל שנה ושנה, ואז לא דיבר כלל וכלל בכל השלחן, ונתמחו כל בני ביתו שליט"א, וגם כל המסתופפים אצלו שלא לחנם נתהווה חדשות כזאת, וגם ביום מחר התפלל כל היום עד ערבית ליל ב'. ובהשלחן של ליל ב', ג"כ לא דיבר מאומה, אפילו דיבור אחד. ובמוצאי יו"ט לא דיבר שום דיבור עם כל החסידים, וכשבאו לקבל ברכת הפרידה, אמר רק 'חותם חיים' ולא יותר. וכן היה בכל עשרת ימי תשובה, שהיה דרכו בקודש לאכול

פעם אחת, בערב שבת קודש סליחות, ישב רבינו רבי יצחק אייזיק מקאמרנא זי"ע בסעודת שחרית, ובאו איזה עגלות חסידים מאונגריין, ושאל אותם רבינו מה נשמע. והשיבו לו, שאתמול עברו דרך עיר סמריא, והוצרכו לעמוד שם איזה שעות, עד שיתנו מספוא לחסוים. ושם דר הרה"צ רבי אייזיק זללה"ה, והיה עובר השם גדול, כי היה מתפלל בביתו ב"נ ביחידות, אולם עבודתו היתה עד להפליא, כי היה לפניו אבנים או לבנים, ובהם היה מכה את ראשו בשעת התפילה. ואמרו שרצו לראות את תפלתו, וסיפרו לו מה שראו. ואמר להם רבינו, וכי אין יכולין להתפלל בדביקות בלא לבנים ואבנים.

והנה, בימי הסליחות הרגישו בני ביתו שיש השתנות אצלו, ולא ידעו מה, גם לא הורשו את עצמם לשאלו מה זאת. והנה בליל א' דראש השנה

